

Minister Finansów i Gospodarki

Warszawa, 31 grudnia 2025 roku

Sprawa: Interpelacje nr 14071 - 14074 oraz 14080-14117 w sprawie sytuacji gmin po zamknięciu Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.
Znak sprawy: FG8.054.103.2025
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W związku z interpelacjami nr 14071 - 14074 oraz 14080-14117 złożonymi przez posła Grzegorza Pudę 12 grudnia 2025 r. w sprawie sytuacji gmin¹ po zamknięciu Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, uprzejmie informuję.

Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych był doraźnym działaniem wspierającym w poprzednich latach samorządy. Wprowadzony został w tym samym czasie, gdy dokonano szeregu zmian w systemie podatkowym, które miały negatywny wpływ na sytuację finansów jednostek samorządu terytorialnego i na poziom ich dochodów własnych.

Źródłem finansowania programu jest Fundusz Przeciwdziałania COVID-19, który jest utworzonym w Banku Gospodarstwa Krajowego funduszem przepływowym bez własnych źródeł finansowania. Oznacza to, że wydatki tego Funduszu, w tym w ramach ww. programu, są finansowane albo z wpłat z budżetu państwa albo z instrumentów dłużnych, tj. obligacji emitowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rzecz Funduszu i gwarantowanych przez Skarb Państwa. Wykup tych zobowiązań będzie obciążał wydatki budżetu państwa w latach przyszłych. **Nie jest prawdziwe zawarte w interpelacjach stwierdzenie, że rząd zdecydował o zamknięciu Rządowego Programu Inwestycji Strategicznych.** Wypłaty z promes wydawanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach programu są realizowane na bieżąco i będą odbywać się do momentu realizacji ostatniej wypłaty

---

¹ W interpelacjach wskazane zostały gminy: Kozy, Bestwina, Buczkowice, Jasienica, Jaworze, Porąbka, Wilkowice, Szczyrk, Czechowice-Dziedzice, Wilamowice, Czernichów, Gilowice, Jeleśnia, Koszarawa, Rajcza, Ślemień, Węgierska Górka, Lipowa, Łękawica, Łodygowice, Milówka, Radziechowy-Wieprz, Świnna, Ujsoły, Goczałkowice-Zdrój, Kobiór, Miedźna, Pawłowice, Suszec, Skoczów, Strumień, Brenna, Chybie, Dębowiec, Goleśzów, Hażlach, Istebna, Zebrzydowice, Żywiec, Pszczyna, Cieszyn, Bielsko-Biała

na realizację inwestycji objętej dofinansowaniem z Programu. Wszystkie promesy zachowują ważność w terminach w nich wskazanych i wszystkie wypłaty z tytułu ich posiadania zostaną zrealizowane (na warunkach określonych w Programie). Jak wskazano powyżej, obecny rząd zapewnia środki na bieżącą realizację tych wypłat.

Odnosząc się natomiast do pytań dotyczących innych źródeł finansowania inwestycji samorządowych, proszę o przyjęcie następującego stanowiska.

25 października 2024 r. weszła w życie ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z dnia 1 października 2024 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 1572 ze zm.), która wprowadziła zmiany dotyczące finansów jednostek samorządu terytorialnego (dalej: JST). Reforma dochodów JST miała na celu wprowadzenie do porządku prawnego regulacji zapewniających stabilny system finansowania JST oraz zwiększenie dochodów JST w sposób systemowy.

Samorządy, już na etapie konstruowania projektu budżetu na rok przyszły, jak również opracowywania wieloletniej prognozy finansowej będą wiedziały jakimi środkami, ustalonymi według obiektywnych kryteriów i zasad, będą dysponować i ile środków mogą przeznaczyć na zadania bieżące i inwestycyjne. Nowy system dochodów JST uwzględnia m.in. specyfikę poszczególnych kategorii JST, obejmując przy tym nie tylko kwestię zróżnicowań dochodowych, ale również kwestię potrzeb wydatkowych wynikających z realizowanych zadań. Zgodnie z przyjętymi rozwiązaniami, głównym źródłem dochodów są dochody podatkowe, zaś subwencje z budżetu państwa mają charakter uzupełniający. Nastąpiła zmiana jakościowa w strukturze dochodów budżetów samorządowych. Ustawa zwiększyła dochody własne jednostek samorządu terytorialnego, dochody odzyskały swój podstawowy i stymulacyjny charakter. Głównym źródłem dochodów samorządów terytorialnych stały się dochody podatkowe. System zasilania finansowego został oparty na lokalnej bazie podatników podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) oraz podatników podatku dochodowego od osób prawnych (CIT).

Zamiast części subwencji ogólnej, wprowadzono pojęcie potrzeb finansowych JST, które to potrzeby podlegają finansowaniu zwiększonymi dochodami z tytułu udziału w podatkach PIT i CIT, a - w przypadku, gdy będą one niewystarczające - subwencją ogólną z budżetu państwa.

Wśród potrzeb finansowych są tzw. potrzeby rozwojowe. Potrzeby rozwojowe ustalane są na poszczególne kategorie JST, co stwarza możliwość bardziej precyzyjnego wspierania rozwoju poszczególnych kategorii JST. Globalna kwota środków dla danej kategorii JST odpowiada 23% kwoty wydatków majątkowych pomniejszonych o równowartość wykonanych przez nie dochodów majątkowych z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje.

Ustalona dla każdej kategorii JST kwota potrzeb rozwojowych, dzielona jest na 2 pule:

- 60% pulę podstawową, dzieloną między JST proporcjonalnie do liczby mieszkańców, z pewną minimalną kwotą dla najmniejszych ludnościowo samorządów;
- 40% pulę inwestycyjną, dzieloną między JST proporcjonalnie do średnich przeliczeniowych wydatków majątkowych JST z 3 ostatnich lat, gdzie dla roku 2025 przyjęto, że najwyższe wagi mają wydatki własne, potem wydatki majątkowe UE, a najmniejsze inwestycje realizowane ze środków rządowych. Na kolejne lata wagi będą określone rozporządzeniem MF.

Należy podkreślić, że w wyniku wprowadzenia systemowej reformy finansowania samorządów do jednostek samorządu terytorialnego będą wpływać środki w sposób przewidywalny i stabilny, co przełoży się na lokalne zwiększenie inwestycji. Umożliwi to także poprawę dostępu do środków unijnych poprzez zwiększenie możliwości finansowania udziału własnego w realizacji zadań z budżetów JST.

Podkreślić należy, że łączny skutek finansowy, wynikający z nowej ustawy, jest dla JST pozytywny i oznacza zwiększenie ich dochodów o 24,8 mld zł w roku 2025, w stosunku do dochodów obliczonych na ten sam rok według systemu obowiązującego do końca 2024 r., a w perspektywie najbliższej dekady szacuje się, że dochody jednostek samorządu terytorialnego wzrosną o ponad 345 mld zł.

Należy też dodać, że nowa ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego wprowadziła dodatkowy mechanizm uzupełniania dochodów samorządów.

Zgodnie z art. 34 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w budżecie państwa tworzy się rezerwę na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego w wysokości stanowiącej równowartość 1% kwoty potrzeb finansowych ustalonych dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego. Rezerwą tą dysponuje minister właściwy do spraw finansów publicznych.

Ustawa określa obszary i przypadki, według których rozdzielane są środki omawianej rezerwy. Reprezentacja jednostek samorządu terytorialnego, w terminie do dnia 31 marca roku budżetowego, może wskazać obszary i przypadki (spośród określonych ustawowo), według których rozdzielane będą środki stanowiące 80% rezerwy.

Podziału części rezerwy w kwocie stanowiącej 80% jej wysokości dokonuje minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym w zakresie danego obszaru, po uzgodnieniu z reprezentacją jednostek samorządu terytorialnego obszarów i przypadków, według których rozdzielane będą środki rezerwy.

Szanse rozwojowe dla JST stwarza również dostęp do środków UE, w tym z KPO oraz środków zwrotnych, tj. kredytów, pożyczek, obligacji.

Samorządy mogą realizować wiele przedsięwzięć przy znacznym wykorzystaniu środków UE. Daje to możliwość realizacji przedsięwzięć ważnych dla społeczności lokalnej, które czasami trudno byłoby zrealizować wyłącznie ze środków własnych. W celu zwiększenia absorpcji środków UE wprowadzono szereg rozwiązań o charakterze systemowym, w tym m.in. w ustawie o finansach publicznych, które umożliwiają samorządom pozyskiwanie środków zwrotnych na realizację wielu ważnych przedsięwzięć.

Już od wielu lat funkcjonują wyłączenia z limitu spłaty zobowiązań JST dla kredytów, pożyczek, obligacji - zaciąganych na realizację projektów UE.

W celu zwiększenia możliwości absorpcji środków UE, dodatkowo rozszerzono wyłączenia o zobowiązania zaciągnięte w związku z umową zawartą na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego w co najmniej 50% ze środków UE, w części odpowiadającej wydatkom na wkład krajowy poniesiony po dniu 1 stycznia 2013 r. Obowiązujące wyłączenia są dla JST ułatwieniem w realizacji projektów współfinansowanych ze środków UE.

Corocznie w budżecie państwa tworzona jest również rezerwa celowa na dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego, które

wysokość na 2026 rok wynosi 710 000 000 zł. O środki rezerwy celowej JST mogą występować za pośrednictwem właściwych wojewodów, na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz przepisach szczególnych dotyczących dofinansowania danego zadania ze środków budżetu państwa.

Jednostki samorządu terytorialnego realizują swoje zadania samodzielnie i na własną odpowiedzialność oraz prowadzą samodzielną gospodarkę finansową. Dzięki wprowadzeniu w 2024 roku reformy dochodów samorządu terytorialnego, samodzielnie decydują o kierunkach działań inwestycyjnych przy udziale stabilnych dochodów własnych oraz z uwzględnieniem możliwości pozyskania finansowania ze źródeł zewnętrznych, w tym środków budżetu państwa, środków unijnych czy KPO.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Hanna Majszyk
podsekretarz stanu

w Ministerstwie Finansów